

**СОВЕТ
УТАР-АТЫНСКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
АРСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН**

ул.Кооперативная, д. 22, с.Утар-Аты,
Арский муниципальный район, 422017

Тел. (84366)50-3-31, факс (84366)50-4-22. E-mail: Utat.Ars@tatar.ru

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
АРЧА МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
УТАР-АТЫ
АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ
СОВЕТЫ**

Кооператив урамы, 22 йорт, Утар-Аты авылы,
Арча муниципаль районы, 422017

**Арча муниципаль районы Утар-Аты авыл жирлеге Советы
карары**

« 25» ноябрь 2024 ел

№ 130

**"Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы "Утар-Аты авыл жирлеге"
муниципаль берәмлеге территориясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль
контрольне гамәлгә ашыру турында" 25.02.2022 N 49 Утар-Аты авыл жирлеге
Советы карарына үзгәрешләр керту хакында (14.12.2023 № 105, 05.11.2024 №
127 үзгәрешләр белән)**

"Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы, "Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында" 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы федераль законнар нигезендә, Татарстан Республикасы Арча муниципаль районының "Утар-Аты авыл жирлеге" муниципаль берәмлеге уставына таянып, Утар-Аты авыл жирлеге Советы карар бирде:

1. "Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы "Утар-Аты авыл жирлеге" муниципаль берәмлеге территориясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыру турында" 25.02.2022 N 49 Утар-Аты авыл жирлеге Советы карарына (14.12.2023 № 105, 05.11.2024 № 127 үзгәрешләр кертеп) түбәндәге үзгәрешләрне кертергә:

1.1. Нигезләмәгә түбәндәге эчтәлекле 5 бүлек өстәргә::

«5. Контроль орган карарларына, контроль орган вазыйфаи затларының гамәлләренә (гамәл кылмавына) шикаять белдерү, судка кадәр шикаять белдерү.

5.1. Контроль орган карарларына, аның муниципаль жир контролен гамәлгә ашыручы вазыйфаи затларының гамәлләренә (гамәл кылмавына) карата 248-ФЗ номерлы Федераль законның 9 бүлегендә билгеләнгән тәртиптә шикаять белдерелергә мөмкин.

5.2. Контроль орган карарлары, аның вазыйфаи затларының гамәлләренә (гамәл кылмавына) бары тик судка кадәр шикаять бирелгәннен соң гына мөмкин, моңа эшқуарлык эшчәнлеген гамәлгә ашырмаган гражданның карарларына, гамәлләренә (гамәл кылмавына) судка шикаять белдергән очрақлар керми.

5.3. Муниципаль контрольне гамәлгә ашыру кысаларында хокуклары һәм законлы мәнфәгатьләре турыдан-туры бозылган контрольдә тотылучы затлар контроль орган житәкчесе урынбасарының һәм инспекторларның (алга таба шулай ук-вазыйфаи затлар) түбәндәге карарларына судка кадәр шикаять белдерергә хокуклы:

- а) контроль чаралар үткөрү турында карарлар;
- б) контроль чаралар актлары;
- в) контроль чаралар кысаларында контроль орган вазыйфаи затларының гамәлләре (гамәл кылмавы).

5.4. Шикаять, "Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында" 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның 40 статьясындагы 1.1 өлешендә каралган очрактан тыш, контрольдә тотылучы зат тарафыннан контроль органга электрон рәвештә дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталыннан һәм (яисә) дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең төбәк порталларыннан файдаланып тапшырыла.

Граждан шикаять биргәндә, ул гади электрон имза яки көчәйтелгән квалификацияле электрон имза белән имзаланырга тиеш.

Оешма шикаять биргәндә, ул көчәйтелгән квалификацияле электрон имза белән имзаланырга тиеш.

5.5. Дәүләт серен яисә закон белән саклана торган бүтән серне тәшкит итүче белешмәләрне һәм документларны үз эченә алган шикаять контрольдә тотылучы зат тарафыннан дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталыннан файдаланмыйча, дәүләт сере яисә закон белән саклана торган бүтән сер турындагы Россия Федерациясе законнары таләпләрен үтәгән килеш кәгазьдә бирелә.

5.6. Контроль орган карарына, аның вазыйфаи затларының гамәленә (гамәл кылмавына) шикаять контроль орган житәкчесе тарафыннан карала.

Контроль орган житәкчесенә гамәлләренә (гамәл кылмавына) карата шикаять Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Башкарма комитеты тарафыннан карала.

5.7. Шикаять контрольдә тотылучы зат үз хокукларын бозу турында белгән яки белергә тиеш булган көннән алып утыз календарь көн эчендә бирелергә мөмкин.

Контроль органның күрсәтмәсенә шикаять контрольдә тотылучы зат күрсәтмә алган вакыттан алып ун эш көне эчендә бирелергә мөмкин.

Шикаять бирү срогы нигезле сәбәпләр аркасында үткөрелгән очракта, бу срок шикаять бирүче контрольдә тотылучы зат үтенечнамәсе буенча контроль орган тарафыннан кире кайтарылырга мөмкин.

Шикаять биргән контрольдә тотылучы зат шикаять буенча карар кабул иткәнче аны тулысынча яки өлешчә кире алырга мөмкин. Шул ук вакытта шикаятьне шул ук нигезләр буенча кабат жибөрү рөхсәт ителми.

Шикаятьтә контроль органның шикаять белдерелә торган карарын үтәүне туктатып тору турындагы үтенечнамә булырга мөмкин.

5.8. Контроль орган шикаять теркәлгән көннән алып ике эш көненнән дә соңга калмыйча түбәндәге карарны кабул итә:

1) контроль органның шикаять белдерелә торган карарын үтәүне туктатып тору турында;

2) контроль органның шикаять белдерелә торган карарын үтәүне туктатып торудан баш тарту турында.

Шикаять белдерелә торган карарның үтөлешен туктатып тору турындагы үтенечнамә буенча карар турындагы мәгълүмат шикаять биргән затка карар кабул ителгән вакыттан алып бер эш көне эчендә жибәрелә.

5.9. Шикаятьтә түбәндәгеләр күрсәтелә:

1) карарына һәм (яисә) гамәлләренә (гамәл кылмавына) шикаять белдерелә торган контроль органның исеме, вазыйфаи затның фамилиясе, исеме, атасының исеме (булганда);

2) гражданның фамилиясе, исеме, атасының исеме (булган очракта), яшәу урыны (эшчәнлек башкарган урыны) турында белешмәләр, яки мөрәжәгать итүче оешманың исеме, әлеге оешманың урнашкан урыны турында белешмәләр, яисә ышанычнамә реквизитлары һәм ышанычнамә буенча шикаять бирүче затның фамилиясе, исеме, атасының исеме (булган очракта), шикаятьне карау вакытына үзара хезмәттәшлекне гамәлгә ашыруның теләгән ысулы һәм ышанычнамә буенча карар алуның теләгән ысулы;

3) контроль органның шикаять белдерелә торган карары һәм (яисә) аның вазыйфаи затының гамәле (гамәл кылмавы) турында шикаять биргән контрольдә тотылучы затның хокукларын бозуга китергән яисә китерергә мөмкин булган белешмәләр;

4) мөрәжәгать итүче контроль орган карары һәм (яисә) вазыйфаи затның гамәле (гамәл кылмавы) белән килешми торган нигезләр һәм дәлилләр. Мөрәжәгать итүче үзенең дәлилләрен раслый торган документлар (булган очракта) яки аларның күчермәләрен тапшырырга мөмкин;

5) шикаять биргән затның таләпләре;

6) контроль (күзәтчелек) чараларының бердәм реестрында аңа карата шикаять бирелә торган контроль чараның исәп номеры, әгәр Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан башкасы билгеләнмәгән булса.

Шикаятьтә цензурасыз яисә кимсетүле сүзләр, контроль органның вазыйфаи затларының яисә аларның гаилә әгъзаларының гомеренә, сәламәтлегенә һәм мөлкәтенә янаулар булырга тиеш түгел.

5.10. Шикаятьне контрольдә тотылучы затның тулы вәкаләтле вәкиле "Бердәм идентификация һәм аутентификация системасы" федераль дәүләт мәгълүмат системасы ярдәмендә аңа тиешле хокук тапшырган очракта бирергә мөмкин.

5.11. Шикаятькә Россия Федерациясе Президенты каршындагы Эшкуарлар хокукларын яклау буенча вәкаләтле вәкилнең, аның жәмәгать вәкиленең, Татарстан Республикасы Президенты каршындагы Эшкуарлар хокукларын яклау буенча вәкаләтле вәкилнең шикаять предметына караган позициясе кушымта итеп бирелергә мөмкин.

Россия Федерациясе Президенты каршындагы Эшкуарлар хокукларын яклау буенча вәкаләтле вәкил, аның ижтимагый вәкиле, Татарстан Республикасы Президенты каршындагы Эшкуарлар хокукларын яклау буенча вәкаләтле вәкил позициясенә җавап шикаять буенча карар кабул ителгән вакыттан алып бер эш көне эчендә контроль орган тарафыннан шикаять биргән затка җибәрелә.

5.12. Контроль орган җитәкчесе (житәкче урынбасары) (алга таба - шикаятьне карауга вәкаләтле вазыйфаи зат) шикаятьне караудан баш тарту турында карарны шикаять алынган вакыттан алып биш эш көне эчендә кабул итә, әгәр:

1) шикаять әлеге Нигезләмәнең 73 пунктында күрсәтелгән шикаять бирү срогы тәмамланганнан соң бирелсә һәм аны торгызу яисә шикаять бирүнең калдырылган срогын торгызу турындагы үтенечнамә булмаса;

2) шикаять бирү өчен үткән срокны торгызу турындагы үтенечнамәне канәгатьләндерүдән баш тартылу;

3) шикаять буенча карар кабул ителгәнче аны биргән контрольдә тотылучы заттан шикаятьне кире алу турында гариза килү;

4) шикаятьтә куелган мәсьәләләр буенча суд карары булу;

5) элегрәк контроль органга шул ук контрольдә тотылучы заттан шул ук нигезләр буенча башка шикаять бирелгән булу;

6) шикаятьтә контроль органның вазыйфаи затларының, шулай ук аларның гаилә әгъзаларының гомеренә, сәламәтлегенә һәм мөлкәтенә янаулар, цензурасыз яисә мыскыллаучы сүзләр булу;

7) элек шушы контрольдә тотылучы затның шикаять белән кабат мөрәжәгать итү мөмкинлеген юкка чыгара торган шул ук предмет буенча шикаятьне караудан баш тартылу һәм яңа дәлилләр яисә шартлар китерелмәү;

8) шикаять тиешле булмаган контроль органга бирелү;

9) Россия Федерациясе законнарында контроль орган карарларына шикаять бирүнең суд тәртибе генә каралган булу.

5.13. Шикаятьне әлеге Нигезләмәнең 79 пунктының 3-8 пунктчаларында күрсәтелгән нигезләр буенча караудан баш тарту судка кадәрге шикаять нәтижәсе түгел һәм контроль орган карарларына, вазыйфаи затларның гамәлләренә (гамәл кылмавына) судка шикаять бирү өчен нигез була алмый.

5.14. Шикаятьне караганда, контроль орган контроль (күзәтчелек) эшчәнлегенә карата судка кадәр шикаять бирүнең Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан расланган контроль (күзәтчелек) эшчәнлегенә карата судка кадәр шикаять бирүнең мәгълүмати системасын алып бару кагыйдәләре нигезендә контроль (күзәтчелек) эшчәнлегенә карата судка кадәр шикаять бирүнең мәгълүмати системасыннан файдалана.

5.15. Шикаять теркәлгән көннән алып егерме эш көне эчендә контроль орган тарафыннан каралырга тиеш.

5.16. Күрсәтелгән срок, түбәндәге аерым очракларда, егерме эш көненә озайтылырга мөмкин:

1) гамәлләренә (гамәл кылмавына) шикаятьтә күрсәтелгән фактлар буенча шикаять бирелә торган вазыйфаи затка карата хезмәт тикшерүе үткәрелү;

2) гамәлләренә (гамәл кылмавына) шикаять белдерелә торган вазыйфаи затның нигезле сәбәп (авыру, отпуск, эш сәфәре) аркасында булмавы.

5.17. Контроль орган шикаять биргән контрольдә тотылучы заттан шикаять предметына кагылышлы өстәмә мәгълүмат һәм документлар соратып алырга хокуклы.

Контрольдә тотылучы зат күрсәтелгән мәгълүматны һәм документларны сорату җибәрелгән вакыттан алып биш эш көне эчендә тапшырырга хокуклы.

5.18. Шикаятьне карау срогы, шикаять предметына кагылышлы өстәмә мәгълүмат һәм документлар бирү турындагы гарызнамә җибәрелгән мизгелдән аларны контроль орган алган мизгелгә кадәр, әмма гарызнамә җибәрелгән мизгелдән биш эш көненнән дә артыграк булмаган вакытка туктатып торыла.

Контрольдә тотылучы заттан шикаять предметына кагылышлы өстәмә мәгълүмат һәм документлар алынмау шикаятьне караудан баш тарту өчен нигез булып тормый.

Шикаять биргән контрольдә тотылучы заттан дәүләт органнары, җирле үзидарә органнары яки алар буйсынуындагы оешмалар карамагындагы мәгълүматны һәм

документларны соратып алу рөхсәт ителми.

Шикаять биргән зат шикаять буенча йомгаклау карары кабул ителгәнче шикаять предметына кагылышлы өстәмә материалларны үз каравы буенча тапшырырга хокуклы.

5.19. Кабул ителгән карарның һәм (яисә) башкарылган гамәлнең (гамәл кылмауның) законлылыгын һәм нигезлелеген исбатлау бурычы вазыйфаи затның карарына һәм (яисә) гамәленә (гамәл кылмавына) шикаять белдерелгән контроль органга йөкләнә.

5.20. Шикаятьне карау йомгаклары буенча контроль орган түбәндәге карарларның берсен кабул итә:

- 1) шикаятьне канәгатьләндермичә калдыра;
- 2) контроль орган карарын тулысынча яисә өлешчә юкка чыгара;
- 3) контроль орган карарын тулысынча юкка чыгара һәм яңа карар кабул итә;
- 4) контроль органның вазыйфаи затларының гамәлләрен (гамәл кылмавын) законсыз дип таний һәм асылы буенча, шул исәптән кирәк булганда, билгеле бер гамәлләргә башкару турында карар чыгара.

5.21. Кабул ителгән карарны нигезләүне, аны үтәү срогын һәм тәртибен үз эченә алган контроль орган карары кабул ителгән көннән бер эш көннән дә соңга калмыйча дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр порталында һәм (яисә) Татарстан Республикасы дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр порталында контрольдә тотылуы затның шәхси кабинетында урнаштырыла.

5.22. Дәүләт яисә закон белән саклана торган башка сер булып торучы белешмәләр һәм документлар булган шикаятьне карау йомгаклары буенча контроль орган карары, дәүләт яисә закон белән саклана торган башка сер турындагы Россия Федерациясә законнары таләпләрен үтәп, затка ул кабул ителгән көннән алып бер эш көне эчендә кәгазьдә контрольдә тотылуы затка жиберелә.

2. Әлеге карарны Татарстан Республикасы рәсми хокукый мәгълүмат порталында бастырып чыгарырга (<http://pravo.tatarstan.ru>) һәм Арча муниципаль районының рәсми сайтында урнаштыру юлы белән халыкка житкерергә (<http://arsk.tatarstan.ru>).

3. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үз өстемә алам.

Утар-Аты авыл жирлегә башлыгы

Мөхәмәтгалиева А.Г.